

legfontosabb értékeket a „túlso partra”, akkor az a valami a kultúra és az a valaki a gyerek. S akik erről oly gyakran elfelejtkeznek, azoknak szeretünk volna a kunhegyesi példával „injekciót” adni reményből és örömből.

Ezt meséltem el Laci barátomnak is a telefonba.

ELŐD NÓRA

Hallássérültek oktatása Kolozsváron

„Vannak olyan gyermekek, akiket előzetes irányított családi nevelés nélkül egyenesen az óvodába kell felvenni, sőt olyanok is, akik a 6. életév betöltése után esetleg még később kerülnek iskolába. Sok esetben van szükség arra, hogy az intézmény vezetősége szükségmegoldásokat keressen, részben azért, hogy az érintett gyermekeken segítsen...” – mintha rólunk írna *A. van Uden*. A hallássérültek egyetlen magyar nyelvű intézetébe Erdély egész területéről jönnek gyermekek. A kolozsvári iskola és diákothon közel 185 gyermek számára biztosítja a szurdopedagógiai és audiológiai gondozást a teljes és ingyenes ellátást. Az intézetben gondozottak három óvodai csoportban és I-VIII-osztályig tanulnak 3-16 éves kor között. Előkészítő osztályaink nincsenek. Az óvodai csoportok és az osztályok képe nagyon heterogén éppen a fent említett ok miatt: ennek az iskolának kell vállalnia minden hallássérültet, aki magyar nyelven szeretne tanulni. Így nem minden esetben tudjuk szétválasztani a nagyothallókat a siketektől, sőt a halmozottan fogyatékosokat sem a normális hallássérültektől. A csoportok létszáma túl nagy (12-15 gyermek). Csoportbontásra a súlyos tanterem- és szakemberhiány miatt eddig nem kerülhetett sor. Az elkövetkező két-három évtől gondjaink enyhülését várjuk: új diákothon építésére van kilátás, és újraindult a magyar gyógypedagógusképzés is Kolozsváron.

Az Uden által megnevezett csoportok, részlegek nálunk is nagyon jól beválnának. Alakíthatnánk „orális gyermekek”, „grafikus orális gyermekek”, „daktil gyermekek” és „ikon gyermekek” csoportokat, osztályokat.

Az iskola hivatalosan elfogadott módszere az orális módszer, de a mesterséges jelek (daktil abc, jelek) igénybevételével és a sérült gyermekek sokfélesége miatt az íráskép hangsúlyozásával is folyik az oktató munka.

Az utóbbi két év folyamán az intézetben előrelépés történt az audiológiai gondozásban.

1990-ben kormányközi megállapodás született Románia és Anglia közt az összes beiskolázott hallássérült gyermek hallókészülékes ellátását, audiológiai kabinetek felszerelését és a szakemberképzést illetően. Alig két hónap alatt önerőből és adományból elkészült a hangszigetelt audiológiai kabinet, ahol helyet kapott a modern audiometer és az illesztékminta sarok, átvettük a hallókészülékeket a nagyszámú még nem protezált gyermek részére.

A több ciklusban szervezett szakmai képzés során főként az audiológiai gondozást vállaló két gyógypedagógus részesült elméleti és gyakorlati felkészítésben, de bizonyos tevékenységi formák (gyakorlati bemutató foglalkozások, kerekasztal megbeszélés stb.) az iskolában tanító összes szakemberek, pedagógusok és a szülők képzését szolgálták.

Az audiológiában jártasságot nyert gyógypedagógusok audiogramot készítenek, a rendelkezésre álló angol hallókészülék-típusból válogatva elvégzik a protezálást, megméri a hallókészülék hatékonyságát, beállítják a készülékeket az optimális frekvenciamezőre, illesztékmintát vesznek és elvégzik az apróbb illesztékJavításokat.

A protezálást követően az iskola oktatási módszerei is átértékelődnek. Megkezdődött a korai hallásnevelés az óvodában. A beszédelsajátítás főleg auditív úton történik. Nagy szerepet kap a hallókészülék a kisgyermek beszédre készítésében, az intenzív hallásnevelésben, a jó beszédrítmus elsajátításában, a korai beszédmegértésben.

A szemléletváltás, ami a protezálást követte, kihathat az oktatói munka egészére, de főleg az óvodás korú gyermekek és a kisiskolások kommunikációs kompetenciájának hatékony emelését várjuk tőle.

A késve protezált iskolások nagy hányada már nagyon keveset nyer a hallásnevelésből, ők a vizuális csatornára támaszkodnak, szájról olvasva sajátítják el anyanyelvüket. A hallókészülék viseléséről azonban itt se mondunk le. Főleg egyéni foglalkozásokon a tanulók egy része jól differenciál hallás után, kiejtésük javul, beszédelsajátításuk könnyebbé válik, szívesen hallgatnak zenét.

Az intézmény szurdopedagógusai nagy erőfeszítések árán fognak átállni a modern, Magyarországon már régen elsajátított szurdopedagógia módszerekre.

Az egyetlen romániai magyar tannyelvű hallássérült intézmény hathatós segítséget kapott a magyarországi tapasztalatok átvitelében. Nemrég *dr. Csányi Yvonne* járt Kolozsváron, több gyógypedagógus pedig magyarországi továbbképzésben vett részt.

Az évtizedekig tartó szakmai elzártság oldódik.

A kolozsvári magyar hallássérült oktatás útkereső időszakát éli, reméljük a megújulás vár rá.

SZABÓ ENIKŐ